

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. Nr 46, poz. 432, z późn. zm.), wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), określa organizację roku szkolnego we wszystkich typach szkół publicznych, z wyjątkiem publicznych szkół artystycznych i szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, w tym terminy rozpoczynania i kończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, przerw świątecznych oraz zimowych i letnich ferii szkolnych.

Projektowane zmiany wynikają z potrzeby stworzenia w każdej szkole optymalnych warunków do efektywnego wykorzystania czasu przeznaczonego na realizację treści nauczania zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla poszczególnych typów szkół, mając na uwadze właściwą organizację sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych oraz elastyczne planowanie innych dni wolnych od zajęć dydaktycznych np. dni, które zgodnie z przepisami ustaw o stosunku państwa do poszczególnych kościołów i związków wyznaniowych są świętami religijnymi niebędącymi dniami ustawowo wolnymi od pracy.

Zapewnienie właściwej organizacji pracy szkoły w tym czasie jest szczególnie ważne z uwagi na oczekiwania społeczne zgłaszane w tej sprawie przez rodziców i nauczycieli.

Proponowane rozwiązania dają możliwość podejmowania przez dyrektora szkoły autonomicznych decyzji w sprawach organizacji kształcenia, wspierania aktywności uczniów, rodziców i nauczycieli oraz współdecydowania przez radę szkoły, radę rodziców i samorząd uczniowski o dodatkowych dniach wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Przyjęte w projekcie rozstrzygnięcia sprzyjają dalszej decentralizacji uprawnień, a tym samym zwiększeniu zakresu kompetencji szkół.

Niezbędną konsekwencją zmian dokonywanych w tym obszarze, służącą unowocześnianiu polskiej szkoły, jest wprowadzona w projekcie zmiana terminu

zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, który został wyznaczony na ostatni piątek czerwca.

Proponowane zmiany wprowadzają też obowiązek wcześniejszego niż dotychczas ustalania terminów ferii zimowych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Ma to istotne znaczenie dla rodziców i uczniów, ponieważ tworzy szansę lepszego planowania wypoczynku rodzinnego, który jest istotnym czynnikiem integrującym rodzinę.

W projekcie rozporządzenia doprecyzowano przepis określający obowiązek organizowania przez szkołę zajęć w dni wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Proponowany przepis zobowiązuje szkołę do organizowania zajęć wychowawczo-opiekuńczych dla wszystkich uczniów, którzy zgłoszą się w tym dniu do szkoły. Obecny przepis wskazuje, że szkoła organizuje zajęcia wychowawczo-opiekuńcze tylko dla uczniów, których rodzice nie mogą w takim dniu zapewnić opieki swoim dzieciom.

W projekcie rozporządzenia przewidziano następujące zmiany:

1) w § 1 pkt 1

Wprowadzony został przepis zmieniający termin zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zajęcia dydaktyczno-wychowawcze kończą się w najbliższy piątek po dniu 18 czerwca. Zmieniona regulacja określa, że zajęcia dydaktyczno-wychowawcze będą kończyły się w ostatni piątek czerwca.

Zmiana jest konsekwencją zmian proponowanych w § 5 ust. 1, dotyczących możliwości ustalania przez dyrektorów szkół dodatkowych dni wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

Liczba dni wolnych od nauki jest zróżnicowana w zależności od typu szkoły i wynosi:

- a) dla szkół podstawowych, zasadniczych szkół zawodowych, szkół policealnych oraz placówek kształcenia praktycznego i placówek kształcenia ustawicznego – do 6 dni,
- b) dla gimnazjów – do 8 dni,
- c) dla liceów, liceów uzupełniających, techników i techników uzupełniających – do 10 dni.

Wprowadzona zmiana zapewni szkole możliwość efektywnego realizowania podstawy programowej niezależnie od zaangażowania nauczycieli tej szkoły w proces przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych.

2) w § 1 pkt 2

Uchylenie ust. 1a jest konsekwencją zmiany § 2 ust. 1.

3) w § 1 pkt 3

Wprowadzony przepis ma na celu umożliwienie ustalania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania terminów ferii zimowych z dwuletnim wyprzedzeniem (dotychczas obowiązywał roczny termin wyprzedzenia). Napływające do Ministerstwa Edukacji Narodowej sygnały ze strony rodziców wskazują, że istnieje potrzeba zmiany przepisów określających zasady ogłaszania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania terminów ferii zimowych w kolejnych latach, tak jak jest to w niektórych krajach europejskich, gdzie terminy ferii podawane są z kilkuletnim wyprzedzeniem (np. Francja – z 3 letnim wyprzedzeniem, Belgia – z 4 letnim wyprzedzeniem).

4) w § 1 pkt 4 i 5

W § 5 w ust. 1 wprowadzono, w miejsce obecnie obowiązujących przepisów § 5 i § 6, przepis umożliwiający dyrektorom szkół ustalenie dodatkowych dni wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Decyzja w tej sprawie powinna być podjęta po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady szkoły, rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

Zgodnie z proponowaną zmianą dyrektor szkoły otrzyma uprawnienia do określenia dodatkowych dni wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Liczba możliwych do ustalenia dodatkowych dni wolnych jest zróżnicowana ze względu na typ szkoły. Dla szkół podstawowych, zasadniczych szkół zawodowych, szkół policealnych oraz placówek kształcenia praktycznego i placówek kształcenia ustawicznego można ustalić do 6 dni wolnych; dla gimnazjów – do 8 dni; dla liceów, liceów uzupełniających, techników i techników uzupełniających – do 10 dni. Dni te, biorąc pod uwagę warunki lokalowe i możliwości organizacyjne szkoły, mogą być przeznaczone m. in. na sprawdziany i egzaminy zewnętrzne organizowane przez okręgowe komisje egzaminacyjne, na święta religijne niebędące dniami ustawowo

wolnymi od pracy, o których mowa w przepisach ustaw o stosunku państwa do poszczególnych kościołów i związków wyznaniowych oraz na dzień 2 maja i piątek po Bożym Ciele. Na zróżnicowanie liczby dni, które dyrektor szkoły może ogłosić jako wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych ma wpływ liczba dni przeznaczonych na sprawdziany i egzaminy zewnętrzne przeprowadzane w tych szkołach.

W porównaniu z obecnie obowiązującymi przepisami proponowana zmiana umożliwi dyrektorowi ustalenie dni wolnych również dla świąt religijnych, nie będących dniami ustawowo wolnymi od pracy. Proponowane rozwiązanie w tej kwestii jest odpowiedzią na postulaty składane między innymi przez środowiska obchodzące święta religijne według kalendarza juliańskiego.

W § 5 w ust. 2 został wprowadzony przepis zobowiązujący dyrektora szkoły do powiadamiania uczniów i ich rodziców o ustalonych dodatkowych dniach wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych w danym roku szkolnym, w terminie do dnia 30 września tego roku szkolnego. Wskazany termin koresponduje z przepisem § 61 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.), zobowiązującym dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej do ogłoszenia harmonogramu przeprowadzania egzaminu maturalnego do dnia 1 września roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany ten egzamin. Proponowany zapis ma stworzyć warunki do efektywnego wykorzystania zasobów kadrowych, jakimi dysponuje szkoła a jednocześnie umożliwić uczniom i ich rodzicom zaplanowanie czasu wolnego.

Natomiast w § 5 w ust. 3 zostały określone kompetencje dyrektora szkoły do ustalania dodatkowego dnia wolnego od zajęć dydaktyczno-wychowawczych poza dniami wolnymi określonymi w ust. 1. Warunkiem ustalenia, w szczególnie uzasadnionych przypadkach (np. ważne wydarzenia państwowe), dodatkowego dnia wolnego, jest zrealizowanie zajęć przypadających na ten dzień w wybraną sobotę. W obecnie obowiązującym rozporządzeniu, uprawnienia do wyrażania zgody na udzielenie w takim przypadku dnia wolnego od zajęć dydaktyczno-wychowawczych posiada organ prowadzący szkołę.

4) w § 1 pkt 6

Przepis ten określa, że podczas dodatkowych dni wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych szkoła ma obowiązek zorganizowania zajęć wychowawczo-opiekuńczych dla uczniów. Przepis § 6a w dotychczasowym brzmieniu również zobowiązuje szkoły do organizowania zajęć wychowawczo-opiekuńczych w dni wolne od nauki dla uczniów, których rodzice nie mogą w tych dniach zapewnić im opieki. Praktyka stosowania tego przepisu wskazuje jednak, że niejednokrotnie dyrektorzy szkół podnosili niezasadność zapewnienia opieki małej liczbie zgłoszonych uczniów. Szkoły często też nie informowały rodziców o możliwości objęcia ich dzieci opieką podczas dni wolnych od zajęć dydaktycznych. W efekcie tych działań, rodzice nie zgłaszali takich oczekiwań wobec szkoły. Projektowany przepis w sposób jednoznaczny zobowiązuje dyrektorów szkół do zorganizowania opieki wszystkim uczniom, którzy jej potrzebują. Należy zwrócić uwagę, że dni wolne od zajęć dydaktycznych, o których mowa w § 5 projektu rozporządzenia, nie są dniami ustawowo wolnymi od pracy dla nauczycieli. Stosownie do postanowień Kodeksu pracy, dniami wolnymi od pracy są niedziele i święta określone w art. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 28, z późn. zm.). Natomiast ustawa - Karta Nauczyciela, nie zawiera uregulowań ustanawiających dla nauczycieli dodatkowe dni wolne od pracy, poza dniami wolnymi wskazanymi w przepisach powszechnych. Dlatego też zasadne jest, aby dni wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów i nauczycieli były dniami przeznaczonymi na organizację przez szkołę zajęć wychowawczo-opiekuńczych.

5) w § 1 pkt 7

Proponowane zmiany zakładają uchylenie § 7 obowiązującego rozporządzenia, określającego kompetencje kuratora oświaty do zmiany, w przypadkach nadzwyczajnych okoliczności, terminu zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych oraz ferii zimowych i ferii letnich, w terminie innym niż określony w rozporządzeniu. W takim przypadku spełniony musiał być warunek, że zajęcia dydaktyczno-wychowawcze nie mogą trwać krócej niż 178 dni.

Uchylenie tego przepisu jest z jednej strony kolejnym krokiem w kierunku zwiększania kompetencji szkół, a z drugiej strony koresponduje z nadanymi w § 5 projektu rozporządzenia kompetencjami dyrektora szkoły do ustalania określonej liczby dni wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Ponadto projekt w § 5 ust.

4 zakłada, że w szczególnych przypadkach, dyrektor szkoły będzie mógł, w porozumieniu z organem prowadzącym, ustalić dodatkowy dzień wolny od zajęć dydaktycznych, pod warunkiem odpracowania tego dnia w wybraną sobotę.

W związku z uchyceniem § 7 rozporządzenia, projekt nie wskazuje minimalnej liczby dni trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych w roku szkolnym.

Należy wskazać, że dyrektor szkoły może, w określonych okolicznościach, zastosować przepisy § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem dyrektor szkoły, za zgodą organu prowadzącego, może zawiesić zajęcia na czas określony, jeżeli na danym terenie wystąpiły zdarzenia, które mogą zagrozić zdrowiu uczniów. Przepisy ww. rozporządzenia nie określają konieczności odpracowania zawieszonych zajęć.

6) w § 2

Wprowadzony został przepis przejściowy, który zobowiązuje ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do ogłoszenia terminu ferii zimowych na rok szkolny 2011/2012 do 31 grudnia 2010 r. Konieczność wprowadzenia tego zapisu wynika z nowelizacji § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.

7) w § 3

Konieczność wprowadzenia przepisu przejściowego dotyczącego terminu przedstawienia przez dyrektora szkoły informacji o ustalonych dodatkowych dniach wolnych w roku szkolnym 2010/2011 związana jest z terminem wejścia w życie nowelizowanego rozporządzenia.

8) w § 4

Konieczność wprowadzenia przepisu przejściowego wynika ze zmiany brzmienia § 2 ust. 1 rozporządzenia, zgodnie z którym w roku szkolnym 2010/2011 roczne zajęcia dydaktyczno-wychowawcze powinny kończyć się 24 czerwca, tj. w piątek po święcie Bożego Ciała. W myśl § 5 projektu rozporządzenia dzień ten może być ustalony jako wolny od zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

9) w § 5

Wprowadzenie przepisu wiąże się z organizacją przeprowadzenia, w roku szkolnym 2010/2011, etapu praktycznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe dla absolwentów techników i szkół policealnych na poziomie kwalifikacji technika. Etap praktyczny ww. egzaminu przeprowadza się w ciągu czterech dni powszednich. Zgodnie z § 2 ust. 3 obecnie obowiązującego rozporządzenia, zakończenie rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, w czerwcu 2011 r., dla absolwentów klas (semestrów) programowo najwyższych szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych – wypadłoby w dniu 17 czerwca 2011 r. Zmiana terminu zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych z 17 czerwca na 10 czerwca ma na celu umożliwienie przeprowadzenia etapu praktycznego ww. egzaminu jeszcze w czasie trwania roku szkolnego 2010/2011 i uniknięcie w ten sposób przeprowadzania etapu praktycznego ww. egzaminu częściowo w okresie ferii letnich.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337), projekt ww. rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej (www.men.gov.pl).

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja

Rozporządzenie dotyczy uczniów, nauczycieli, rodziców, dyrektorów szkół, organów prowadzących szkoły i organów sprawujących nadzór pedagogiczny.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania związkom zawodowym w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) i partnerom społecznym, tj.:

- 1) Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 2) Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 3) Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”;
- 4) Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”;
- 5) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 6) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”;
- 7) Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 8) Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność”;
- 9) Forum Związków Zawodowych;
- 10) Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 11) Krajowemu Komitetowi Wychowania Resocjalizującego;
- 12) Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 13) Związkowi Zawodowemu „Rada Poradnictwa”;
- 14) Stowarzyszeniu Centrum Wolontariatu;
- 15) Stowarzyszeniu Doradców Szkolnych i Zawodowych RP;
- 16) Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski;
- 17) Polskiej Radzie Ekumenicznej;
- 18) Radzie Szkół Katolickich;
- 19) Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu;
- 20) STO Ogólnopolskiemu Forum Rodziców;
- 21) Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej;
- 22) Rzecznikowi Praw Dziecka;
- 23) Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
- 24) Krajowemu Porozumieniu Rodziców i Rad Rodziców;
- 25) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 26) Konfederacji Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 27) Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół Średnich;

- 28) Polskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół;
- 29) Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego;
- 30) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 31) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 32) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Gminnych Samorządowych Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli;
- 33) Stowarzyszeniu Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego.
- 34) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
- 35) Krajowej Izbie Edukacji.

Projekt zostanie również przekazany do:

- Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych;
- Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.